EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.5.20.
COM(2020) 508 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Görögország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Görögország 2020. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Görögország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Görögország 2020. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Bizottság 2019. december 17-én elfogadta az éves fenntartható növekedési stratégiát, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2020. évi európai szemeszterét. Kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2019. december 17-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Görögországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott.

(2) A Görögországra vonatkozó 2020. évi országjelentést[3] 2020. február 26-án tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2019. július 9-én elfogadott

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.
[3] SWD(2020) 507 final 2.

országspecifikus ajánlások[4] és az előző években Görögországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Görögország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2020. február 26-án tették közzé. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Görögországban túlzott mértékű makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. A megállapított egyensúlyhiány különösen a magas államadóssághoz, a bankok mérlegében szereplő nemteljesítő hitelek magas szintjéhez és a külgazdasági szektorhoz, valamint a továbbra is alacsony potenciális növekedéshez és magas munkanélküliségi rátához kapcsolódik.

(3) Az Egészségügyi Világszervezet 2020. március 11-én hivatalosan világjárványnak nyilvánította a Covid19-járványt, amely súlyos népegészségügyi szükséghelyzetet jelent a polgárok, a társadalom és a gazdaságok számára. Rendkívüli nyomást gyakorol a nemzeti egészségügyi rendszerekre, zavarokat okoz a globális ellátási láncokban, volatilitáshoz vezet a pénzügyi piacokon, sokkokat idéz elő a fogyasztói keresletben, és számos ágazatra kedvezőtlenül hat. Veszélyezteti az emberek munkahelyét, jövedelmét és a vállalkozások tevékenységét. A világjárvány komoly gazdasági sokkot okozott, amelynek már most is súlyos hatása van az Európai Unióban. A Bizottság 2020. március 13-án elfogadott közleményében[5] a válság nyomán hozott koordinált gazdasági válaszintézkedéseket sürgetett, nemzeti és uniós szinten minden szereplő bevonásával.

(4) Több tagállam szükségállapotot hirdetett ki, vagy szükséghelyzeti intézkedéseket vezetett be. Minden szükséghelyzeti intézkedésnek szigorúan arányosnak, szükségesnek és időben korlátozottnak kell lennie, valamint összhangban kell lennie az európai és nemzetközi normákkal. Az intézkedéseknek demokratikus felügyelet és független bírósági felülvizsgálat hatálya alá kell tartozniuk.

(5) 2020. március 20-án a Bizottság közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének aktiválásáról[6]. Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti rendelkezés elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Közleményében a Bizottság megosztotta a Tanáccsal azt a véleményét, miszerint a Covid19-járvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesés miatt a jelenlegi feltételek lehetővé teszik a rendelkezés alkalmazását A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés aktiválása lehetővé teszi a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. A korrekciós ág tekintetében a Tanács a Bizottság ajánlására úgy is határozhat, hogy módosított költségvetési pályát fogad el. Az általános mentesítési rendelkezés nem függeszti fel a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásait. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek az általában alkalmazandó költségvetési követelményektől, a Bizottság és a Tanács számára pedig biztosítja annak lehetőségét, hogy a Paktum keretében meghozzák a szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedéseket.

---

4 HL C 301., 2019.9.5., 117. o.

5 COM(2020) 112 final.

6 COM(2020) 123 final.

(6) Folyamatos fellépésre van szükség a vírus terjedésének korlátozása és ellenőrzés alatt tartása, a nemzeti egészségügyi rendszerek rezilienciájának megerősítése, a társadalmi-gazdasági következményeknek a vállalkozásokra és háztartásokra irányuló támogató intézkedések révén történő csökkentése, valamint a gazdasági tevékenység újraindulása fényében a munkahelyeken megfelelő egészségügyi és biztonsági feltételek biztosítása érdekében. Az Uniónak teljes mértékben ki kell használnia a rendelkezésére álló eszközöket, hogy támogassa a tagállamok e területeken tett erőfeszítéseit. Ezzel párhuzamosan a tagállamoknak és az Uniónak együtt kell működniük azon intézkedések kidolgozásában – többek között a zöld átállás és a digitális átalakulás integrálásával, valamint a válság tanulságainak levonásával –, amelyek társadalmunk és gazdaságaink rendes működéséhez és a fenntartható növekedéshez való visszatéréshez szükségesek.

(7) A Covid19-válság rávilágított, hogy az egységes piac lehetővé teszi a rendkívüli helyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást. Mindazonáltal a helyreállítási szakaszba való gyors és zökkenőmentes átmenet, továbbá az áruk, szolgáltatások és a munkavállalók szabad mozgásának biztosítása érdekében az egységes piac rendes működését akadályozó rendkívüli intézkedéseket azonnal meg kell szüntetni, amint azok már nem nélkülözhetetlenek. A jelenlegi válság rámutatott arra, hogy válsághelyzet-felkészültségi terveket kell kidolgozni az egészségügyi ágazatban, amelyeknek magukban kell foglalniuk különösen a beszerzési stratégiák javítását, az ellátási láncok diverzifikálását és az alapvető eszközök stratégiai tartalékainak kialakítását. Ezek kulcsfontosságú elemek az átfogóbb válsághelyzet-felkészültségi tervek kidolgozása szempontjából.

(8) Az uniós jogalkotó már módosította a vonatkozó jogi kereteket[7], hogy lehetővé váljon a Covid19-világjárvány rendkívüli hatásainak kezelése érdekében az európai strukturális és beruházási alapokból származó fel nem használt források tagállamok általi mobilizálása. Ezek a módosítások további rugalmasságot, valamint egyszerűsített és észszerűsített eljárásokat biztosítanak. A cash flow-nyomás enyhítése érdekében a tagállamok a 2020–2021-es pénzügyi évben igénybe vehetik az uniós költségvetés 100 %-os társfinanszírozási rátáját is. Görögországot arra ösztönözzük, hogy teljes mértékben használja ki az említett lehetőségeket a kihívások által leginkább érintett egyének és ágazatok segítése érdekében.

(9) A világjárvány társadalmi-gazdasági következményei az eltérő szakosodási minták miatt valószínűleg egyenlőtlenül érintik az egyes görögországi régiókat, mindenekelőtt a jelentős mértékben az idegenforgalomtól, és általánosabban a személyes kiskereskedelemtől függő ágazatokra támaszkodó régiókban. Ez Görögországon belül a területi egyenlőtlenségek növekedésének jelentős kockázatával jár, súlyosbítva a főváros és különösen a szigeteken fekvő és hegyvidéki régiók közötti, a pénzügyi válság évei alatt egyre markánsabbá vált egyenlőtlenségek elmélyülésének már megfigyelt tendenciáját. A tagállamok közötti konvergenciafolyamat átmeneti

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/460 rendelete (2020. március 30.) az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a Covid19-járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés) (HL L 99., 2020.3.31., 5. o.), valamint Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/558 rendelete (2020. április 23.) az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletnek az európai strukturális és beruházási alapok Covid19-járványra adott válaszlépésekre történő felhasználásához kivételes rugalmasságot biztosító egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról ((HL L 130., 2020.4.24., 1. o.).

felborulásának kockázatával együtt a jelenlegi helyzet célzott szakpolitikai válaszintézkedéseket tesz szükségessé.

(10) Görögország 2020. április 30-án benyújtotta 2020. évi nemzeti reformprogramját és 2020. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(11) Görögország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az adósságszabály hatálya alá tartozik.

(12) A 2020. évi konvergenciaprogram szerint a kormány azt tervezi, hogy az államháztartási egyenleg a GDP 1,5 %-ának megfelelő 2019. évi többletről 2020-ra a GDP 4,7 %-ának megfelelő hiányra romlik. A hiány az előrejelzések szerint 2021-ben a GDP 0,2 %-ára csökken. Miután 2019-ben a GDP 176,6 %-ára csökkent, a GDP-arányos államadósság a 2020. évi konvergenciaprogram szerint 2020-ban várhatóan 188,8 %-ra növekszik. A költségvetési előrejelzések mögött országspecifikus kockázatok húzódnak meg, mindenekelőtt a lezáratlan peres ügyek, valamint a közszolgáltatási kötelezettségek. A makrogazdasági és költségvetési kilátásokat a Covid19-világjárvány miatt nagy bizonytalanság övezi.

(13) A Covid19-világjárványra válaszul és az összehangolt uniós megközelítés részeként Görögország költségvetési intézkedéseket fogadott el az egészségügyi rendszer kapacitásának növelése, a járvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. A 2020. évi stabilitási program szerint a szóban forgó költségvetési intézkedések a GDP 5,4 %-át teszik ki. Idetartozik a világjárvány által érintett alkalmazottaknak, önfoglalkoztatóknak, egyéni vállalkozásoknak és egyes szabadfoglalkozásoknak nyújtott ideiglenes gazdasági támogatás, a csökkent árbevétellel rendelkező vállalkozások számára biztosított, visszafizetendő előlegfizetés, a társadalombiztosítási járulékok fizetése azon munkavállalók esetében, akiknek a munkaszerződését felfüggesztették, az adók és társadalombiztosítási járulékok megfizetésének elhalasztása, ideértve a koronavírus-járvány által érintett valamennyi vállalkozásra, önfoglalkoztatóra és alkalmazottra vonatkozó, legalább három hónapra érvényes adózási részletfizetési szabályokat, a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott hitelek kamattámogatása, valamint az egészségügyi kiadások megnövelése. Görögország emellett olyan intézkedéseket is bejelentett, amelyek ugyan nem járnak közvetlen költségvetési hatással, de hozzájárulnak a vállalkozások likviditásának támogatásához. Az intézkedések közé tartoznak a Görög Fejlesztési Bank révén a banki hitelezés támogatására nyújtott pénzeszköz-biztosíték. A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése azonban az adóhalasztásokat is olyan likviditási intézkedéseknek tekinti, amelyek 2020-ban nem járnak negatív költségvetési hatással. A Görögország által hozott intézkedések általában véve összhangban vannak Covid19-világjárvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszintézkedésekről szóló bizottsági közleményben meghatározott iránymutatásokkal. Valamennyi bejelentett intézkedés teljes körű végrehajtása, majd ezt követően – amennyiben a gazdasági feltételek lehetővé teszik – olyan költségvetési politika követése, amelynek középpontjában a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítása áll, hozzá fog járulni a költségvetés középtávú fenntarthatóságának megőrzéséhez.

(14) A Bizottság változatlan szakpolitikát feltételező, 2020. tavaszi előrejelzése alapján Görögország államháztartási hiánya 2020-ban a GDP 6,4 %-át, 2021-ben pedig 2,1 %-át teszi ki. Az államadósság-ráta az előrejelzés szerint 2020-ban eléri a GDP 196,4 %-át, 2021-ben pedig a GDP 182,6 %-át.

(15) A Bizottság 2020. május 20-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki, mivel Görögország 2019-ben nem felelt meg az adósságszabálynak, és 2020-ban a GDP 3 %-ában meghatározott hiányküszöb átlépését tervezi. Összességében az elemzés arra enged következtetni, hogy a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott adósságkritérium teljesül, a hiánykritérium viszont nem teljesül.

(16) Ami a Covid19-világjárványt illeti, a megerősített fertőzések mostanáig meglehetősen alacsony számából ítélve úgy tűnik, hogy Görögország időben meghozott válaszlépései és a korlátozás érvényesítése hatékony intézkedésnek bizonyult. A Covid19-válság azonban várhatóan súlyos gazdasági hatással jár, mivel Görögországban más tagállamokhoz képest nagy szerepet játszik az idegenforgalmi és a közlekedési ágazat. Az idegenforgalmi ágazatban Görögország 2019-hez képest jelentős bevételkiesést szenvedhet el. A turizmus a görög gazdaság legfontosabb szolgáltatásexportja, amely a szolgáltatásexport 45 %-át tette ki. Továbbá a világkereskedelemben a világjárvány nyomán bekövetkező keresletcsökkenés várhatóan érinti majd a szolgáltatásexport 40 %-át kitevő hajózási ágazatot. A kijárási korlátozás, az alacsonyabb rendelkezésre álló jövedelem és a növekvő munkanélküliség miatt a belföldi kereslet előreláthatóan jelentősen csökken.

(17) Görögország a Covid19-járvánnyal szemben életbe léptette a pandémiára vonatkozó nemzeti tervét, továbbá meghozott egy sor példa nélkül álló intézkedést, így mindenkivel szemben, aki esetében felmerült a gyanúja, hogy kapcsolatba kerülhetett a vírust hordozó személyekkel, szigorú karantént vezetett be, és korlátozta a közösségi kontaktusokat. A hatóságok a 2020-as GDP 10,5 %-át kitevő, széles körű intézkedéseket fogadtak el a gazdasági és társadalmi hatás enyhítése érdekében. Az intézkedések részét képezik a GDP 3,7 %-át elérő költségvetési hatással járó, a GDP 5 %-ának megfelelő adóintézkedések, és a GDP további 1,9 %-át kitevő ideiglenes adóhalasztások, valamint a kereskedelmi bankok számára nyújtott készpénzbiztosítékok, amelyek révén azok a GDP 3,6 %-ának megfelelő friss hitelt nyújthatnak. A népegészségügyi ágazat 273 millió EUR összegű egyszeri tőkeinjekcióban részesült; ez fedezi például további 2 000 alkalmazottnak az egészségügyi ágazatba való felvételét, egészségügyi felszerelések beszerzését, és a szűrések megerősítését.

(18) A Covid19-világjárvány hatékony kezelése érdekében javítani kell az egészségügyi rendszer kapacitását, hozzáférhetőségét és ellenálló képességét. Még mindig magas a magánegészségügyi ellátásokra fordított közvetlen kifizetések és hálapénzek összege, ami szorosan összefügg a kórházigazgatás alacsony hatékonyságával. Ez egyenlőtlenségekhez vezet. A hozzáférés továbbra is problémát jelent, és a betegek saját jelzései alapján a nem kielégített egészségügyi szükségletek előfordulása a legmagasabbak között van az EU-ban, ugyanakkor jelentős különbségek vannak a jövedelmi csoportok és a foglalkoztatási viszony tekintetében. A beteg által fizetendő önrész nem kellő mértékben alapul a rászorultságon ahhoz, hogy védelmet nyújtson a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportoknak. Ezt súlyosbítja a gyakran túlságosan drága gyógyszerek túlkínálata, és ebből adódó túlzott fogyasztása. E problémák leküzdése érdekében Görögország az egészségügyi alapellátást érintő markáns reformot hajt végre, hogy rövid távon hozzáférést biztosítson a minőségi alapvető ellátásokhoz, hosszabb távon pedig az egész lakosság számára biztosítsa az alapellátás általános kapuőr szerepén alapuló rendszert. Az első jelzések arra utalnak, hogy ez kulcsfontosságúnak bizonyul a polgárok védelme és a vírus terjedésének korlátozása szempontjából, és biztosítja, hogy a rendszer teljes kapacitását fel lehessen használni

arra, hogy szükségleteiknek megfelelő kezelést nyújtsanak a betegek számára. Az egészségügyi kiadások problémájára még nem született fenntartható megoldás, mivel a strukturális intézkedések elégtelensége miatt egyre nagyobb nyomás nehezedik a pénzügyi fenntarthatóságát biztosító visszatérítési rendszerre. A közelmúltban hozott biztató intézkedések ellenére, a központosított közbeszerzés még mindig gyenge. 2018-ban az egészségügyre fordított állami kiadások még a GDP mintegy 1 %-át kitevő visszatérítések értékével együtt sem érték el az uniós átlagot. Az egészségügyi rendszer eredményességének, hozzáférhetőségének és általános ellenálló képességének javításához a hatékonyság növelésére és további pénzügyi forrásokra van szükség.

(19) Intézkedéseket kell hozni a Covid19-válság munkavállalókra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében. A Bizottság előrejelzése szerint a munkanélküliség 2020-ban 19,9 %-ra emelkedik, 2021-ben pedig 16,8 %-ra javul. Görögország már bevezetett egy ideiglenes rendszert, amely enyhíti a válság által súlyosan érintett vagy tevékenységüket felfüggeszteni kényszerült vállalkozások munkaerőköltségeit, egyidejűleg védi a munkaszerződéseket és jövedelemtámogatást nyújt az érintett munkavállalóknak. A csökkentett munkaidőben való foglalkoztatás általános bevezetése azonban fenntarthatóbb és rugalmasabb megoldást kínálna, és a hatóságok lépéseket tettek ebbe az irányba. Egy ilyen szabályozás lehetővé tenné a vállalkozások számára, hogy a tevékenységük korlátozásának mértékével arányosan kérelmezzék a munkaidő csökkentését, megőrizve ugyanakkor az iparágak működését, és elkerülve az ideiglenes elbocsátások strukturális munkanélküliséggé válását. A Görögországban más tagállamokhoz képest eddig korlátozottan alkalmazott rugalmas munkafeltételek, például a távmunka kiterjesztése szintén segítené a gazdasági tevékenység és a munkahelyek megőrzését a kijárási korlátozás és a közösségi kontaktusok korlátozásának ideje alatt.

(20) Fennál a kockázata, hogy a Covid19-válság ismét súlyosbítja a lakosság nagy részének szociális helyzetét, és növeli a jövedelmi egyenlőtlenségeket. A világjárványt megelőzően a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett görög lakosság aránya még mindig az egyik legmagasabb volt az EU-ban, és a gyermekeket és a munkaképes korú személyeket jobban fenyegették ezek a kockázatok, mint az idősebbeket. A dolgozói szegénység, a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés és az energiaszegénység szintén aggodalomra ad okot. A válság hatásának enyhítése érdekében alapvető fontosságú megfelelő jövedelempótlást biztosítani minden érintett munkavállaló és önfoglalkoztató számára, ideértve azokat is, akik a szociális védelemhez való hozzáférés hiányosságai miatt nem jutnak ellátáshoz. Ugyancsak fontos, hogy a szociális védőháló erősítésével támogassák a legkiszolgáltatottabbakat, köztük az inaktívakat és a be nem jelentett munkavállalókat is. Mivel valószínűleg többen fognak ismét az alapvető szociális védőhálóra szorulni, fontos lesz, hogy Görögország megfelelő szintre hozza a minimumjövedelemhez tartozó támogatást. Átfogó hozzáférést kell biztosítani a szociális szolgáltatásokhoz a leginkább elesett és legkiszolgáltatottabb helyzetű csoportok, köztük a fogyatékossággal élő személyek, a menekültek és a menedékkérők számára. Ezen túlmenően a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások nem eléggé fejlettek. Görögországnak tovább kell segítenie a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférést is – különösen szegénység kockázatának kitett háztartások esetében –, például a kiszolgáltatott helyzetben lévő lakástulajdonosok jelzáloghiteltörlesztését segítő rendszer bevezetésével.

(21) A Covid19-válság megakasztotta az elmúlt években tapasztalt pozitív munkaerőpiaci fejleményeket, és a munkanélküliség ismét emelkedő pályára állt. Annak érdekében, hogy a válság utáni időszakban támogassa a foglalkoztatás erőteljes helyreállítását,

Görögországnak maradéktalanul végre kell hajtania azokat a reformokat, amelyek fokozni kívánják az emberek munkába állását szolgáló politikák – különösen a képzési programok – hatékonyságát. Alapvető fontosságú, hogy bővítsék az állami foglalkoztatási szolgálat azon képességét, hogy folyamatos és egyénre szabott támogatást nyújtson az álláskeresőknek. Görögországnak kiemelt figyelmet kell fordítania a fiatalokra és a nőkre, akiket jobban érint a foglalkoztatási lehetőségek hiánya. A szociális párbeszéd terén szintén előrelépést lehet elérni azáltal, hogy támogatják a szociális partnerek aktív és érdemi részvételét a szakpolitikai döntéshozatalban, beleértve a Covid19-válság hatásainak kezelésére irányuló intézkedések megtervezését és végrehajtását. A kormánynak arra kell összpontosítania erőfeszítéseit, hogy minden polgár fejleszteni tudja alapkészségeit. Lényeges a gyenge oktatási eredmények javítása, a szakképzés korszerűsítése és a felnőttképzés kiterjesztése. A strukturális munkaerőhiány csökkentése és a munkaerőpiaci helyreállítás felgyorsítása érdekében elengedhetetlen az oktatás és képzés minőségének és munkaerőpiaci relevanciájának javítása.

(22) Helyes, hogy a Covid19-járványra adott kormányzati válaszlépések között kezdettől fogva kiemelten szerepelt, hogy hitelek és garanciavállalások formájában fenntartható likviditási támogatást, többek között forgótőkét biztosítsanak az érintett vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások és a mikrovállalkozások számára. Az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret alapján Görögország az alábbi három programot vezette be a vállalkozások tőkeellátottságának növelésére: i. a visszafizetendő előlegfizetéseket fedező program; ii. a bankhitelek fedezetére szolgáló készpénzbiztosíték program; valamint iii. a jelenlegi hitelekre vonatkozó kamattámogatási program. Fontos, hogy e folyamat során a bankszektor – a hatóságok támogatásával – megfelelő hitelkockázat-értékelés és prudens hitelnyújtási feltételek alapján betöltse a szükséges hiteláramlás fenntartását szolgáló közvetítői szerepét, egyúttal pedig pontosan beszámoljon az eszközminőség esetleges romlásáról. Az eszközminőség megőrzése és a gazdasági fellendülés ösztönzése szempontjából alapvetően fontos a bankszektor azon képességének támogatása, hogy fenntartható adósságátalakítási megoldásokat kínáljon a válság által érintett életképes hitelfelvevőknek.

(23) A gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében fontos lesz a kiforrott közberuházási projektek előreütemezése és a magánberuházások ösztönzése, többek között kapcsolódó reformok révén. A kiemelt ágazatokba irányuló, növekedést ösztönző beruházások fokozása alapvető szerepet fog játszani a hosszabb távú növekedés fenntartásában és a regionális egyenlőtlenségek csökkentésében. 2019-ben a közberuházások a GDP több mint 1 %-ával elmaradtak a tervektől azt követően, hogy a korábbi éveket hasonló alulteljesítés jellemezte. Az alulteljesítést a hatóságok a támogatott projektek fejlesztésére, irányítására, finanszírozására és végrehajtására vonatkozó szabályok megerősítésére szolgáló „nemzeti fejlesztési terv”, valamint a közberuházások előrejelzésének és nyomon követésének javítását célzó cselekvési terv kidolgozása révén igyekeztek kezelni. Tekintettel arra, hogy a közberuházások fontos szerepet fognak játszani a Covid19-válságot követő gazdasági helyreállítás beindításában, alapvető fontosságú a fennmaradó adminisztratív akadályok elhárítása és új projektek előkészítése. Egy célzott projekt-előkészítő eszköz létrehozása tovább javíthatná és gyorsíthatná a közberuházásokat. A közberuházások hatékonyabb végrehajtása a multiplikátorhatásnak köszönhetően várhatóan további ösztönzést adna a gazdasági növekedésnek. Görögország profitálhatna a hatékonyabb és fenntarthatóbb közbeszerzésből is, amelynek kialakítása a közkiadások javítására és racionalizálására, valamint a versenyképes üzleti környezet garantálására irányuló erőfeszítések szerves

részét képezi. Ehhez megfelelő jogalkotási és igazgatási intézkedések révén kezelni kellene a feltárt hiányosságokat, például azt a tartósan fennálló indokolatlan jelenséget, hogy túlzottan alacsony összegű ajánlatok születnek

(24) A görög gazdaság újraindításához szükség lesz néhány hosszú ideje fennálló gyengeség kezelésére és a lehetséges jövőbeli lehetőségek kiaknázására is. A jelentős beruházási igényű ágazatok közé tartozik a közlekedés és a logisztika, ahol elsősorban a vasúti közlekedést, a közúti közlekedésbiztonságot és az intermodális csomópontok fejlesztését kell támogatni, valamint a szilárd hulladék és a települési szennyvíz kezelése, ahol környezeti szempontból fenntartható beruházásokra van szükség. Görögország klímasemleges gazdasággá való átalakulásához huzamos időn keresztül jelentős magán- és közberuházásokra is szükség lesz. Előre lehetne ütemezni a tervezett beruházásokat, például az energiahatékonyság terén megvalósítandó kis méretű projekteket, az épületek felújítását és a megújuló energiával kapcsolatos projekteket, ami hozzájárulna a Covid19-járványt követő gazdasági fellendüléshez. A középtávú gazdaságélénkítési intézkedéseket előkészítő munka során figyelembe lehet venni a tagállamok nemzeti energia- és klímaterveiben, a közös érdekű projektek jegyzékeiben és az infrastruktúra-fejlesztési tervekben szereplő, tervezett beruházások pozitív vetületeit. A kapcsolódó beruházások kiterjedhetnek a szomszédos tagállamok közötti, villamosenergia-behozatalra és -kivitelre szolgáló határokon átnyúló összeköttetéseknek a görögországi lakosság és a vállalkozások fenntartható energiaellátásának biztosítása érdekében történő megteremtésére, valamint a lignitalapú villamosenergia-termelésről való áttérésre irányuló markáns görög terv által leginkább érintett régiók méltányos átállását szavatolni hivatott intézkedésekre. A Méltányos Átállást Támogató Alap 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti Görögországban a klímasemleges gazdaságra való átállás által jelentett egyes kihívások kezelését, különösen az országjelentés D. mellékletében ismertetett területeken[8]. Így Görögország a lehető legjobban kihasználhatná ezt az alapot.

(25) Az előző években történt némi haladás ellenére Görögországnak fel kell gyorsítania digitális teljesítményének javítására irányuló erőfeszítéseit, többek között azáltal, hogy digitális eszközöket és szolgáltatásokat épít ki a közigazgatásban, az igazságszolgáltatásban és a vállalkozásoknál. A közigazgatás és a fellendülési szakasz szempontjából különösen fontos, hogy fenntartsák a Covid19-világjárvány kitörése óta elindított számos digitális szolgáltatás révén nyert lendületet, és megőrizzék az elért eredményeket. Elősegítené az euróövezeti országokhoz képest fennálló termelékenységi szakadék áthidalását és az adminisztratív terhek enyhítését egy olyan stratégiai megközelítés, amely arra irányulna, hogy felgyorsítsa a digitális technológiák valamennyi gazdasági ágazatban – többek között a közigazgatásban – történő használatát, valamint a különböző információs rendszerek, különösen a piacfelügyeleti adatbázis interoperabilitásának megvalósítását. A nagyon nagy kapacitású hálózatok elérhetőségének javítása és a szupergyors internet elterjedése szintén prioritást jelent. Ami a digitális készségeket illeti, Görögország továbbra is az uniós átlag alatt marad, mivel úgy tűnik, hogy 2019-ben a 16–74 évesek mindössze 51 %-a rendelkezett legalább alapvető digitális készségekkel, szemben az 58 %-os uniós átlaggal. A digitális készségfejlesztés lehetővé teszi majd, hogy Görögországban mindenki egyenlően hozzáférhessen az elektronikus szolgáltatásokhoz, továbbá elő fogja segíteni, hogy a vállalkozások hatékonyan alkalmazzák a távmunkát és az elektronikus eszközöket, valamint hogy az iskolai és egyetemi képzésben vagy

[8] SWD(2020)507 final 2.

felnőttoktatásban részt vevő tanulók teljes mértékben részt vegyenek a távoktatásban. Kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos hátterű személyekre, köztük a menekültekre és menedékkérőkre, valamint a távoli és vidéki területeken élőkre.

(26) Az Európai Stabilitási Mechanizmus keretén belüli pénzügyi támogatási program 2018. évi sikeres lezárását követően Görögország a 472/2013/EU rendelet szerinti megerősített felügyelet hatálya alá tartozik.A Görögországra vonatkozó megerősített felügyelet aktiválása[9] annak elismerését jelenti, hogy középtávon Görögországnak folytatnia kell a makrogazdasági egyensúlyhiányok forrásainak vagy lehetséges forrásainak kezelésére irányuló intézkedések elfogadását, és egyúttal az erőteljes és fenntartható gazdasági növekedést támogató strukturális reformok végrehajtását. Görögország 2018. június 22-én kötelezettséget vállalt az eurócsoport felé arra, hogy folytatja a program alapján elfogadott valamennyi alapvető fontosságú reform végrehajtását azok teljes körű végrehajtásáig. Görögország kötelezettséget vállalt továbbá a költségvetési és fiskális-strukturális politikákkal, a szociális jóléttel, a pénzügyi stabilitással, a munkaerő- és termékpiacokkal, a privatizációval, az igazságszolgáltatási rendszer működésével, a közigazgatással és a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos konkrét intézkedések végrehajtására. Ezek a strukturális reformok egyre fontosabba válnak Görögországnak a gazdasága újraindítására irányuló erőfeszítései szempontjából. Az említett reformok sikeres végrehajtása és lezárása minden bizonnyal jelentős mértékben hozzá fog járulni Görögország közép- és hosszú távú gazdasági növekedéséhez. Görögország köteles negyedévente beszámolni a megerősített felügyelet keretében tett kötelezettségvállalások végrehajtása terén elért előrehaladásáról. A kedvező jelentés félévente lehetővé teszi a GDP 0,7 %-ának megfelelő éves adósságenyhítő intézkedések megkezdését. Az eurócsoport 2019 áprilisában és 2019 decemberében elfogadta az első két, 970 millió EUR, illetve 767 millió EUR összegű, szakpolitikai feltételekhez kötött adósságenyhítő intézkedések megkezdését. 2020. május 20-án közzétették a Görögország kötelezettségvállalásainak végrehajtása terén tett előrehaladását értékelő hatodik megerősített felügyeleti jelentést.

(27) Miközben a jelenlegi ajánlások a világjárvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelésére és a gazdaság helyreállításának elősegítésére összpontosítanak, a Tanács által 2019. július 9-én elfogadott 2019. évi országspecifikus ajánlások olyan reformokra is kitértek, amelyek elengedhetetlenek a közép- és hosszú távú strukturális kihívások kezeléséhez. Az említett ajánlások továbbra is helytállóak, és a következő évi európai szemeszter éves ciklusa során folytatódik nyomon követésük. Ez a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikákkal összefüggő ajánlásokra is vonatkozik. Ez utóbbi ajánlásokat figyelembe kell venni a kohéziós politikai finanszírozás 2020 utáni stratégiai programozása során, beleértve a jelenlegi válsághoz kapcsolódó enyhítő intézkedéseket és exitstratégiákat.

(28) A jelenlegi helyzetben különösen fontos, hogy a pénzügyi stabilitás megőrzése és a gazdasági fellendülés finanszírozását lehetővé tevő bankszektorbeli kapacitás felszabadítása érdekében továbbra is a bankok szerkezetátalakításra összpontosítsanak. A bankszektor ellenállóbbá vált, aminek következtében 2019 szeptemberében megszűntek a tőkekorlátozások, de még mindig hangsúlyosan jelen vannak egyes megörökölt kockázatok és kihívások. Ezek közé tartozik a nemteljesítő hitelek még

[9] A Bizottság (EU) 2018/1192 végrehajtási határozata (2018. július 11.) Görögország megerősített felügyelet alá vonásáról (HL L 211., 2018.8.22., 1. o.), valamint a Bizottság (EU) 2019/338 végrehajtási határozata (2019. február 20.) Görögország megerősített felügyelet alá vonásának meghosszabbításáról (HL L 60., 2019.2.28., 17. o.).

mindig jelentős állománya. A tőkehelyzet ugyan megfelel a tőkekövetelményeknek, ám növekvő rövid távú tőkeigény jelentkezik, valamint a nyereségesség pedig alacsony, és a hitelnyújtás növekedésétől függ. Ennek következtében a görög bankok különösen ki vannak téve a finanszírozási költségek növekedéséből és a Covid19-világjárvány miatt ismét romló eszközminőségből adódó kockázatoknak. Ha a prudens hitelnyújtási feltételeknek megfelelő új hitelnyújtással és a hitelek életképes hosszú távú átütemezésével egyidejűleg előmozdítják a nemteljesítő hitelek másodlagos piacának folyamatos működését, az kulcsfontosságú szerepet játszhat annak a kettős célnak az elérésében, hogy mérsékeljék a járvány eszközminőségre gyakorolt hatását, és ugyanakkor rendezzék a korábbi nemteljesítő hitelek problémáját. Komoly lépés lehet ebbe az irányba a jogi keret reformjának végrehajtása, ami lehetővé teszi a nemteljesítő hitelfelvevőkkel szembeni korlátozás nélküli biztosítékérvényesítést.

(29) Az európai szemeszter szolgál keretként a folyamatos gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációhoz az Unióban, amely hozzájárulhat a fenntartható gazdasághoz. A tagállamok 2020. évi nemzeti reformprogramjukban számba vették az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak végrehajtása terén elért eredményeket. Az alábbi ajánlások teljes mértékű végrehajtásának biztosításával Görögország hozzá fog járulni a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén elért előrelépéshez, valamint az unióbeli versenyképes fenntarthatóságra irányuló közös erőfeszítésekhez.

(30) A gazdasági és monetáris unió gazdaságai közötti szoros koordináció alapvető fontosságú a Covid19-világjárvány gazdasági hatásából való gyors felépüléshez. Mivel Görögország pénzneme az euró, továbbá figyelembe véve az eurócsoport politikai iránymutatását, Görögországnak gondoskodnia kell arról, hogy szakpolitikái továbbra is megfeleljenek az euróövezetre vonatkozó ajánlásoknak, és összhangban legyenek a többi euróövezeti tagállam szakpolitikáival.

(31) A 2020. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a görög gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2020. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2020. évi stabilitási programot és a 2020. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Görögországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak ezek Görögország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája vonatkozásában képviselt jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintettel arra az igényre, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szintű szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.

(32) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2020. évi stabilitási programot, és véleményét[10] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi,

(33) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2020. évi nemzeti reformprogramot és a 2020. évi stabilitási programot. A jelen ajánlások figyelembe veszik a világjárvány elleni küzdelem szükségességét, és előmozdítják a gazdaság helyreállítását, ami az első szükséges lépés ahhoz, hogy lehetővé váljon az egyensúlyhiány kiigazítása. A Bizottság által az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján azonosított makrogazdasági egyensúlytalanságokat közvetlenül kezelő ajánlásokat az 1., 2., 3. és a 4. ajánlás tükrözi.

[10] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Görögország 2020-ban és 2021-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és az elkövetkező helyreállítás támogatása érdekében. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, a beruházások fokozása mellett. Erősítse meg az egészségügyi rendszer ellenálló képességét, és gondoskodjon az egészségügyi ellátáshoz való megfelelő és egyenlő hozzáférésről.

2. Enyhítse a válság foglalkoztatási és szociális hatásait, többek között a csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz hasonló intézkedések végrehajtásával és a munkaerőpiaci aktivitást hatékonyan támogató programok biztosításával.

3. Gyorsan vezessen be olyan intézkedéseket, amelyek likviditást, folyamatos hiteláramlást és egyéb finanszírozást biztosítanak a gazdaságnak, különös figyelmet fordítva a leginkább érintett kis- és középvállalkozásokra. Ütemezze előre a kiforrott közberuházási projekteket és mozdítsa elő a magánberuházásokat a gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében. Összpontosítása a beruházásokat a zöld és digitális átállásra, elsősorban a biztonságos és fenntartható közlekedésre és logisztikára, a tiszta és hatékony energiatermelésre és -felhasználásra, a környezetvédelmi infrastruktúrára és a nagyon nagy kapacitású digitális infrastruktúrára és készségekre. Javítsa a közigazgatás hatékonyságát és digitalizálását, valamint segítse elő a vállalkozások digitális transzformációját.

4. Az eurócsoport 2018. június 22-i ülésén a program lezárását követő időszakra vonatkozóan vállalt kötelezettségekkel összhangban folytassa és fejezze be a reformokat, hogy a Covid19-járvány miatt bevezetett korlátozások fokozatos enyhítését követően újraindíthassa a fenntartható gazdasági fellendülést.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök